

”Asiat pantava tärkeysjärjestykseen”

Konfliktien syyt ovat muuttumassa. Sen vuoksi perinteiset keinot, erityisesti sotilaallinen uhka, eivät niihin pure, sanoo vetoomuksen allekirjoittanut emeritusprofessori **Pertti Haaparanta**.

– Tärkeimmät uusista ristiriitojen lähteistä ovat ilmastonmuutos ja pandemiat. Ne vaikuttavat toisiinsa ja niillä on yhteisiä lähteitä. Niiden vaikutukset nostattavat muuttoliikkeitä, jotka kiristävät kansainvälisiä suhteita ja luovat kansallisia ristiriitoja. Sekä pandemiat että ilmastoon vaikuttavat päästöt leviävät yli rajojen ja saattavat johtaa kiistoihin ja kriiseihin, joita voidaan lievittää vain kansainvälisin toimin.

– Uusien uhkien lievittäminen vaatii uusien tuotantoteknologioiden ja lääkkeiden kehittämistä ja siten myös erityisesti julkista rahoitusta. Kansainvälisin toimin voidaan varmistaa, että kaikki maat pääsevät hyötymään näistä investoinneista. Jos tämä onnistuu, niin perinteiset sotilaalliset uhat voivat vähentyä. Siksi nyt parasta suomalaista politiikkaa olisi lykätä hävittäjien hankintaa kauemmas tulevaisuuteen ja käyttää sille varattua rahoitusta ilmasto-ongelmien ja pandemioiden lievittämiseen. Tällöin voidaan arvioida nykyistä monipuolisemmin hävittäjien tarve, katsoo taloustieteen emeritusprofessori Haaparanta.

Tilanteessa, jossa Suomen talous uhkaa vaipua vielä syvempään lamaan kuin 90-luvun alussa, kymmenien miljardien käyttäminen täysin tuottamattomaan investointiin on lähes käsittämättömän edesvastuuton ajatus, kommentoi kirjailija **Risto Isomäki**.

– Jos Suomi haluaa vahvistaa puolustuskykyään Venäjää vastaan, hävittäjät ovat suurin piirtein typerin mahdollinen valinta. Olisi paljon älykkäämpää hankkia esimerkiksi automatisoituja telatykkeitä tai tykistöohjusjärjestelmiä, jotka ovat selkeästi puolustusaseita, mutta joilla olisi merkittävä hyökkäyshaluja hillitsevä pelotevaikutus. Venäjällä on maailman parhaana pidetty ilmatorjuntaohjus, S-400, joten Venäjä pystyisi ampumaan myös Suomen uudet hävittäjät alas suhteellisen helposti, Isomäki huomauttaa.

– ”Tänään jaksan nousta seisomaan. Tänään jaksan itseäni katsoa” siksi, että turvallisuus meillä ja muualla syntyy epävarmuuden ja pelkojen vähentämisestä. Aseilla ei vaikuteta pandemioihin tai ilmastonmuutokseen eikä liioin luoda sosiaalista turvaa. Asiat on pantava nyt tärkeysjärjestykseen, sanoo Ydin-lehden päätoimittaja **Arja Alho**, yksi vetoomuksen aloitteentekijöistä.